

Saborski odbor za
obrazovanje, znanost i
kulturu

Ilica 256B, 10 000 Zagreb

Predsjednica odbora:

izv. prof. dr. sc. Vesna Bedeković

Zagreb, 22. rujna 2025.

Prijedlog Rezolucije o kreativnim i kulturnim industrijama

Poštovana gospođo Bedeković,

u ime Sveučilište VERN' i Ekonomskog instituta, Zagreb u privitku ovog dopisa dostavljamo Vam Prijedlog Rezolucije o kreativnim i kulturnim industrijama u koju su ugrađene mjere i preporuke za razvoj kulturnih i kreativnih industrija u Hrvatskoj iznesene tijekom panela, plenarnih rasprava i izlaganja na tri dosad održane međunarodne znanstvene konferencije Creative Future Insights. Konferencije su se održale 2021., 2023. i 2025. godine te su okupile preko 200 domaćih i inozemnih stručnjaka iz područja kreativnih industrija.

Motivacija za podnošenje ove Rezolucije u saborsku proceduru proizlazi iz strateške važnosti razvoja kulturnog i kreativnog sektora Republike Hrvatske, koji unatoč značajnom udjelu u nacionalnom gospodarstvu (2,4 % BDP-a) i zapošljavanju približno 124.000 osoba, i dalje zaostaje za prosjekom Europske unije. Prema istraživanju iz 2020. godine, kulturne i kreativne industrije predstavljaju jedan od najbrže rastućih sektora europskog gospodarstva, s naglašenim doprinosom zaposlenosti i stvaranju dodane vrijednosti. Posebno se ističe činjenica da sektor ostvaruje stopu samozapošljavanja od 33 %, što je više nego dvostruko iznad prosjeka ukupnog gospodarstva (14 %).

Rezolucija se stoga predlaže kao pravni i politički instrument kojim bi Hrvatski sabor potvrdio stratešku usmjerenost Republike Hrvatske prema sustavnom razvoju i jačanju kulturnih i kreativnih industrija, kroz institucionalnu podršku, financijske poticaje i integraciju u nacionalne razvojne strategije. Time bi se stvorili preduvjeti za povećanje konkurentnosti gospodarstva, otvaranje novih radnih mjesta te jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske.

Nadamo se da ćete prepoznati vrijednost ove inicijative te vam za sve daljnje informacije na raspolaganju stoji **dr. sc. Rino Medić, koordinator konferencije (M. 091.482.58.76, [E. rino.medic@vern.hr](mailto:rino.medic@vern.hr))**

U očekivanju Vašeg odgovora srdačno Vas pozdravljamo.

za Programsko-organizacijski odbor:

Rektor Sveučilišta VERN':

Prof. dr. sc. Vedran Mornar

Ravnateljica Ekonomskog Instituta, Zagreb:

Dr. sc. Ivana Rašić

Predmet: Prijedlog rezolucije o kreativnim i kulturnim industrijama

Na temelju članaka 159., 164. i 252. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu podnosi Prijedlog rezolucije o kreativnim i kulturnim industrijama.

Za svog predstavnika koji će u ime Klubova predlagatelja rezolucije sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelji su odredili Vesnu Bedeković, predsjednicu Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, te Damira Bakića, potpredsjednika Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu u Hrvatskom saboru, kao i ostale članice i članove ovoga Odbora.

ODBOR ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST I KULTURU

PRIJEDLOG REZOLUCIJE O
KREATIVNIM I KULTURNIM
INDUSTRIJAMA

Uvažavajući:

- Odredbe Ustava Republike Hrvatske kojima je utvrđeno da država potiče gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana i brine za gospodarski razvitak,
- Odredbe Ustava Republike Hrvatske kojima se jamči sloboda kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, potiče i pomaže razvitak kulture i umjetnosti, štiti kulturna i umjetnička dobra kao duhovne narodne vrednote te jamči zaštita materijalnih prava koja proistječu iz kulturnog, umjetničkog, intelektualnog i drugog stvaralaštva,
- Ciljeve Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, posebice Strateški cilj 1. „Konkurentno i inovativno gospodarstvo“ koji predviđa poticanje razvoja kulture i medija te ulaganje u kulturne i kreativne industrije,
- Rezoluciju Vijeća EU o Planu rada Europske unije za kulturu 2023.–2026. od 29. studenoga 2022.,
- Rezoluciju Europskog parlamenta od 20. listopada 2021. godine o položaju umjetnika i kulturnom oporavku u EU-u (2020/2261(INI)),
- Rezoluciju Europskog parlamenta od 09. rujna 2020. godine o kulturnom oporavku Europe (2020/2708(RSP))
- Komunikaciju Europske komisije od 22. svibnja 2018. pod nazivom „Nova europska agenda za kulturu“ (COM(2018)0267),
- Zaključke Vijeća Europske unije od 15. studenoga 2018. godine o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022.
- Preporuku UNESCO-a o statusu umjetnika,
- Uredbu (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. godine o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.)
- Činjenicu da europski kulturni i kreativni sektori i industrije prema podacima Eurostata zapošljavaju 8,7 milijuna ljudi, što je 3,8 % ukupne radne snage u EU-u i uključuje 1,2 milijuna poduzeća,¹
- Činjenicu da prema istraživanju iz 2020. godine, sektor kulturnih i kreativnih industrija predstavlja jedan od najbrže rastućih sektora europskog gospodarstva, sa značajnim udjelima u zaposlenosti i BDP-u,²
- Činjenicu da su hrvatski kulturni i kreativni sektor i industrije ispodprosječno razvijeni u odnosu na europski, no ipak po udjelu u BDP-u s 2,4 % zauzima drugo mjesto i zapošljava oko 124.000 ljudi,
- Činjenicu da je u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira EU za 2021. – 2027. donesen i novi, do sada najveći, program za kulturu u iznosu od 2,24 milijarde eura,
- Činjenicu da kulturni i kreativni sektori i industrije uglavnom obuhvaćaju mikro, male i srednje poslovne subjekte s ograničenim pristupom financijskim tržištima, kao i samozaposlene umjetnike, kulturne radnike, vanjske suradnike i poduzetnike, koji vjerojatno ne rade na puno radno vrijeme i često imaju neredovite i mješovite prihode iz različitih izvora,
- Činjenicu da su stope samozapošljavanja u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama više (33 %) od onih u ukupnom gospodarstvu (14 %) javljaju se izazovi u pristupu mjerama potpore i sigurnosnim mrežama te smanjuje sveukupna otpornost samozaposlenih u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama,

¹ <https://culture.ec.europa.eu/hr/policies/selected-themes/data-on-the-cultural-sector>

² <https://eman-conference.org/wp-content/uploads/2020/10/EMAN.2020.367.pdf>

REZOLUCIJU O KREATIVNIM I KULTURNIM INDUSTRIJAMA

i po uzoru na slične europske rezolucije predlaže svim nadležnim institucijama – Vladi Republike Hrvatske, Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvu kulture i medija, Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu financija, Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, svim kulturnim institucijama, gospodarskim subjektima, medijima i udrugama koje promiču kreativne i kulturne industrije da:

- 1) Zajednički rade na izradi Strategije razvoja hrvatskih kreativnih i kulturnih industrija s prijedlogom jasne nomenklature po kojoj bi se u kontinuitetu moglo pratiti statističke podatke kroz Državni zavod za statistiku i ostala javnopravna tijela koja raspolažu podacima o KKI sektoru, te kojom će se razviti i konsolidirati okvir industrijske politike za ekosustav kulturnih i kreativnih sektora i industrija kako bi se povećala njihova konkurentnost, strateška vrijednost za hrvatsko gospodarstvo te kako bi im se omogućilo da ostvare svoj potencijal u pogledu otvaranja radnih mjesta i stvaranja rasta; kojom će se isticati potencijal kulturnih i kreativnih sektora i industrija kada je riječ o zapošljavanju mladih i reindustrijalizaciji, a osobito sve veće prilike koje digitalno okruženje stvara za mlade ljude u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te da u izradi Strategije koriste nove rezultate mapiranja hrvatskih kreativnih i kulturnih industrija koje je provedeno 2021. godine;
- 2) Prepoznaju i priznaju stratešku važnost kulturnih i kreativnih industrija te utvrde jasan proračun povezan s brzim i konkretnim mjerama namijenjenima oporavku sektora, od čega bi koristiti trebali imati svi njegovi dionici;
- 3) Podrže kratkoročni oporavak cijelog kulturnog ekosustava i dugoročno jačaju otpornost, konkurentnost i inovativnost kulturnih i kreativnih sektora i industrija te da ojačaju ove sektore pružanjem pravedne potpore svima, a posebno najranjivijim akterima, da potiču mogućnosti za zapošljavanje umjetnika, autora, izvođača, kulturnih radnika i stručnjaka u području kulturnog posredovanja podupiranjem suradnje među svim disciplinarnim područjima te da osiguraju sveobuhvatno praćenje socioekonomske situacije u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama kako bi se u budućnosti što učinkovitije rješavale sve veće krize i pratila njihova digitalna i zelena tranzicija;
- 4) Daju snažniju podršku istraživačko-razvojnim aktivnostima, inovacijama, eksperimentima i poduzetništvu u kreativnim i kulturnim industrijama;
- 5) Razvijaju i potiču korištenje prilika koje digitalno okruženje stvara za mlade umjetnike i kreativce;
- 6) Poboljšaju i olakšaju pristup financiranju projekata iz domaćih i europskih fondova te posebno rade na obrazovanju malih i srednjih poduzetnika iz kulturnih i kreativnih industrija u području projektnog upravljanja i apliciranja za sredstva iz dostupnih fondova;
- 7) Promiču značaj kulturnih i kreativnih industrija te organiziraju javne kampanje za edukaciju javnosti o ključnoj ulozi kulturnih i kreativnih sektora u gospodarskom i društvenom razvoju;
- 8) Uvedu programe povratka i zapošljavanja međunarodno priznatih hrvatskih umjetnika i dizajnera po uzoru na programe potpora za povratnike znanstvenike;
- 9) Diversificiraju izvore potpora kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;

- 10) Ulažu u programe institucionalnog i vaninstitucionalnog te cjeloživotnog obrazovanja u području kreativnih i kulturnih industrija te tako sustavno djeluju u cilju razvoja ljudskih resursa u ovim sektorima;
- 11) Podrže programe strukovnog osposobljavanja i inicijative za razvoj karijere svih autora, izvođača i stvaratelja kulturnog sadržaja, a posebno pružanja potpore pri stjecanju digitalnih, poduzetničkih i drugih vještina kako bi se iskoristile digitalne mogućnosti za promicanje njihova rada i suradnju s drugim umjetnicima;
- 12) Jačaju institucionalnu i infrastrukturnu podršku u razvoju kreativnih i kulturnih industrija i sektora;
- 13) Osmisle konkretne programe i projekte kojima će se ubrzati učinci prelijevanja kreativnih i kulturnih industrija na druge industrije i društvo u cjelini;
- 14) Podupiru sve kulturne sektore, uključujući zanimanja u području kulturnog posredovanja, koji imaju ključnu ulogu kao veza između javnosti i umjetničkog djela ili baštine, čime se osigurava pristup kulturi i njezino širenje u javnosti;
- 15) Prepoznaju dodanu vrijednost prekogranične suradnje i uklone prepreke za održivu i uključivu prekograničnu mobilnost umjetnika i kulturnih djelatnika u EU-u te u trećim zemljama;
- 16) Pruže potporu autorima, izvođačima, drugim kreativnim djelatnicima i radnicima u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te im daju jasne informacije i smjernice o mogućnostima za mobilnost te da preispitaju i po potrebi revidiraju administrativne zahtjeve, pristup osposobljavanju i priznavanje stupnja umjetničkog obrazovanja, uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje te akademske kvalifikacije, kako bi se pojednostavio i uskladio pristup svemu navedenom, kao i programima i fondovima Unije koji mogu služiti njihovim potrebama, kao što je Kreativna Europa, ali i o programima koji nisu izravno ili posebno usmjereni na kulturne i kreativne sektore i industrije;
- 17) Potiču veću sinergiju između kulturnog i obrazovnog sektora, promiču veće sudjelovanje umjetničkih i kulturnih škola i institucija u aktivnostima u okviru programa Erasmus+, potiču razvoj umjetničkih stručnih studija te u skladu s time dopune zakon o visokom obrazovanju te druge aktivnosti u sklopu programa EU-a za studente i nastavnike;
- 18) Oštro osude sve stereotipe, seksizam i spolno uznemiravanje u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama;
- 19) Potiču rodnu ravnopravnost u postupku odabira za više položaje u javnim kulturnim institucijama;
- 20) Prepoznaju ključnu ulogu kulture i umjetnosti u promicanju kulturne raznolikosti, poticanju uključivih društava i borbi protiv svih oblika diskriminacije;
- 21) Poboljšaju radne uvjete u kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te uspostave minimalne standarde za umjetnike i kulturne i kreativne djelatnike u pogledu radnih uvjeta, pravedne naknade i socijalne sigurnosti te da istodobno priznaju posebne značajke kulturnih i kreativnih sektora i industrija kao što su sezonski rad i nemonetizirana kvaliteta kreativnosti;
- 22) Promiču i educiraju javnost u Hrvatskoj o značaju kulturnih i kreativnih industrija za društveni i gospodarski razvoj te zelenu tranziciju.

Klasa:

Zagreb, _____.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Gordan Jandroković